

1. Πως ξεκινήσατε να γράφετε το πρώτο σας βιβλίο;

Το κίνητρο για να γράψω ένα μεγάλο και ολοκληρωμένο έργο αποτέλεσε ένας διαγωνισμός της ΕΡΤ για νέους θεατρικούς συγγραφείς. Μέχρι τότε έγραφα διηγήματα, ποίηση, χρονογραφήματα και άλλα μικρότερα κείμενα. Είχα πάρει το πρώτο Παγκρήτιο βραβείο για τη συγγραφή ενός κειμένου πάνω στο βιβλίο “Αναφορά στο Γκρέκο” του Νίκου Καζαντζάκη και την αμέσως επόμενη χρονιά απέσπασα το πρώτο Πανελλήνιο βραβείο για μια μελέτη που έκανα συνολικά πάνω στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη. Ακολούθησαν και άλλες διακρίσεις όπως ένα δεύτερο Πανελλήνιο βραβείο για το ποίημα μου “Άδειος κόσμος” και ένα πρώτο Πανελλήνιο βραβείο με το διήγημα μου “Με Αντίπαλο Τη Ζωή”.

Ουσιαστικά όμως το πρώτο ολοκληρωμένο βιβλίο που έγραψα ήταν το θεατρικό έργο “Το τέλος μιας κωμωδίας”. Απέσπασα το δεύτερο βραβείο πρωτοεμφανιζόμενου θεατρικού συγγραφέα και το έργο μεταγλωττίστηκε στα Ισπανικά και στα Πορτογαλικά.

2. Υπήρξε κάποιος που σας ενέπνευσε;

Για να γράψω οτιδήποτε, ακόμα κι ένα μικρό κείμενο πρέπει να υπάρχει πάντα ένα κίνητρο ή κάτι άλλο που να μου δημιουργήσει την ανησυχία της δημιουργίας. Αυτό μπορεί να είναι ένα πρόσωπο, μια συναισθηματική κατάσταση, ένα ταξίδι ή ακόμα και η σιωπή της μοναξιάς. Η έμπνευση λοιπόν διαφέρει από βιβλίο σε βιβλίο, ποτέ δεν είναι ίδια και ποτέ δεν είναι ενιαία. Γιαυτό και πολλές φορές για να ολοκληρώσω ένα βιβλίο μπορεί να χρειαστώ τρεις μήνες ή τρία χρόνια. Προσπαθώ να μην πιέζω τον εαυτό μου να ολοκληρώσω κάτι σε συγκεκριμένο χρόνο και γιαυτό το λόγο κάθε φορά κάνω συμβόλαιο για ένα μόνο βιβλίο. Αρνούμαι να μπω στη διαδικασία της εύκολης παραγωγής.

3. Ποιος είναι ο ήρωας από τα βιβλία σας που αγαπάτε περισσότερο

Δεν υπάρχει μια μόνο απάντηση σε τούτη την ερώτηση. Έχω πει πολλές φορές ότι οι ήρωες των βιβλίων μου ζουν για πάντα μέσα μου και με ακολουθούν. Πολλές φορές – κι αυτό γίνεται άθελα μου – μετά από καιρό, προσπαθώ να ανιχνεύσω τη ζωή τους μετά... Ακούγεται ίσως παράλογο, όμως είναι αλήθεια. Θα μου επιτρέψετε να παραθέσω ένα κείμενο μου για καταλάβουν οι αναγνώστες σας πως ακριβώς αντιμετωπίζω κάθε φορά τους ήρωες των βιβλίων μου.

Οι ήρωες...

Με μελαγχολούν οι ήρωες, με τρομάζουν και δεν με αφήνουν σε ησυχία. Με προκαλούν να ζωγραφίσω τη ψυχή τους, να βάλω μελάνι στα χέρια τους για να χαράξουν πορείες, αφήνοντας με απέξω τις περισσότερες φορές... Κάνω αγώνα δρόμου να τους φθάσω, να τους πιάσω από το χέρι, από τα μαλλιά, να τους κλείσω το στόμα, να τους φασκιάσω τα όνειρα και να τους οδηγήσω! Με ξεγελούν εύκολα ότι τα κατάφερα, όμως... είναι ψέμα. Πάντα με κάνουν ότι θέλουν.

Οι ήρωες...

Γελούν και κλαίνε στην ίδια σελίδα, αγαπούν, ερωτεύονται, πεθαίνουν, ζωντανεύουν, παντρεύονται, χωρίζουν, φεύγουν... φεύγουν... μου ξεφεύγουν κι όλο τρέχω ξωπίσω τους. Μπορεί όλα αυτά να γίνονται σε ένα μόνο κεφάλαιο, αναρωτιέμαι πολλές φορές; Μήπως τους κουβαλώ μέσα μου; Μήπως είναι δικά μου πετάγματα σε άλλες ζωές; Μήπως;; Πόσα μήπως; Λίγα σε σχέση με το πόσα περνάω.

Οι ήρωες...

Ξέρουν να σκάβουν τη γη, ξέρουν να διαβάζουν τ' άστρα, να λένε παραμύθια, να μαζεύουν όνειρα ξεχασμένα σε παλιούς χρόνους, ξέρουν να λένε τη δική τους αλήθεια, να ταξιδεύουν σε μακρινές χώρες, να έχουν πολλές πατρίδες, να παίζουν μουσικές όλων των λαών του κόσμου, και μετά να μου κλείνουν πονηρά το μάτι και να ξεκουράζουν τα όμορφα όνειρα τους στο δικό μου ζάγρυπνο μυαλό.

Οι ήρωες...

Αγαπώ τους ήρωες των βιβλίων μου. Δεν θέλω να ζουν μια συνηθισμένη ζωή, δεν θέλω να ακουμπούν στο καθημερινό παιχνίδι μιας ίδιας μονοτονίας, δεν θέλω ν' αρκούνται στα λίγα, μετά από πολλά βασανιστήρια ψυχής και σώματος. Αν το αξίζουν διεκδικούν τη λύτρωση, τη δικαιοσύνη και στο τέλος σιγά σιγά τα παίρνουν όλα... Ό,τι τους αξίζει το παίρνουν.

Οι ήρωες μου, αγαπούν τη ζωή κι εγώ αγαπώ αυτούς.

4. Υπάρχει κάποιο βιβλίο που το ζηλέψατε; Που θα θέλατε να το είχατε γράψει εσείς;

Δεν σκέφτομαι ποτέ έτσι. Γενικά λατρεύω τα βιβλία, μια ζωή θυμάμαι τον εαυτό μου να είναι μ' ένα βιβλίο στο χέρι. Είναι διαφορετικό για μένα να διαβάζω ένα βιβλίο που με διακτινίζει στα ουράνια και η σκέψη μου να είναι "Αχ, γιατί να μην το έχω γράψει εγώ". Κάθε συγγραφέας έχει τον δικό του τρόπο να ερεθίζει το θυμικό μου, να με ταξιδεύει, να με κάνει να ονειρεύομαι, να κλαίω, να θυμώνω, να ονειρεύομαι. Σε κάθε αγαπημένο μου βιβλίο – και είναι πολλά – εγώ απολαμβάνω το ταξίδι.

5. Πως έρχεται η έμπνευση κάθε φορά σε κάθε νέο βιβλίο;

Για να εμπνευστώ μια ιστορία για μένα πρώτο και κυρίαρχο ζήτημα είναι αφ' ενός ο ανθρώπινος παράγοντας και αφ' ετέρου ένα κοινωνικό θέμα. Για μένα η έμπνευση δεν έρχεται ποτέ για παράδειγμα, κοιτάζοντας ένας όμορφο ηλιοβασίλεμα ή ένα ευωδιαστό κήπο. Όταν όμως μέσα στο κήπο υπάρχει κάποιος άνθρωπος κάθιδρος και ταλαιπωρημένος που σκάβει ή μια γυναίκα που προσπαθεί να κλαδέψει, τότε το μάτι μου εστιάζεται στα πρόσωπα τους κι όχι στο φόντο που τα περιβάλλει. Το ίδιο συμβαίνει κι όταν δω να περπατάει κάποιος ξέσκεπος στη βροχή, όταν ένα πρόσωπο είναι σαν να βγαίνει από μια άλλη εποχή... τότε ναι. Εκεί ανακαλύπτω τους ήρωες της επόμενης ιστορίας μου. Το ανθρώπινο πρόσωπο λοιπόν σε όλες τις εκφράσεις του, αποτελεί για μένα τη μοναδική πηγή έμπνευσης. Τα κοινωνικά θέματα

πλαισιώνουν πάντα εκείνα τα πρόσωπα, γιατί τα βιβλία μου δεν είναι μονοσήμαντα, ούτε απλές ερωτικές ιστορίες.

6. Η οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα είναι πολύ δύσκολη για όλους μας. Ένας συγγραφέας μπορεί να επιβιώσει;

Τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα σήμερα σε όλους τους τομείς και ειδικά στο βιβλίο. Οι περισσότεροι συγγραφείς αμείβονται ελάχιστα και κάποιες φορές καθόλου, δυστυχώς. Η αγορά μας είναι πολύ μικρή και ο πνευματικός κάματος ουδέποτε αξιολογήθηκε ή αμείφθηκε όπως έπρεπε, ούτε καν σαν εργασία δεν αναγνωρίζεται. Και όμως η πνευματική εργασία τις περισσότερες φορές σε εξουθενώνει, σε στραγγίζει. Ο κάθε συγγραφέας πρέπει να πουλά πάρα πολλά βιβλία, κι αυτό είναι πολύ δύσκολο σε μια τόσο μικρή αγορά, η δε φορολογία που έχουμε οι συγγραφείς αγγίζει περίπου το 28%.

Χωρίς λοιπόν άλλα εισοδήματα ή βοήθεια από άλλα μέλη της οικογένειας, με τα έξοδα που προκύπτουν από μετακινήσεις, κοινωνικές επαφές και άλλες δραστηριότητες, για τον κάθε συγγραφέα τα πράγματα είναι πολύ δύσκολα.

7. Έρχεστε συχνά στην Κρήτη. Σας λείπει;

Φυσικά και έρχομαι, όχι όμως όσο θα ήθελα, ιδίως τα τελευταία χρόνια, λόγω των περιοδίων μου σε όλη την Ελλάδα. Στη Κρήτη μένουν όλοι οι συγγενείς μου, η μητέρα μου, τα αδέρφια μου, ο ανιψιός μου, ξαδέλφια μου, θείοι και θείες. Παλιοί και καινούριοι φίλοι μου και αρκετοί συμμαθητές μου. Μου λείπει πάρα πολύ. Κάποιες δε φορές τόσο που με πιάνουν τα κλάματα. Ο τόπος μου έχει άλλη μυρωδιά, άλλα χρώματα κι όταν έρχομαι, με το που αντικρίζω από μακριά αυτή τη γη, πάντα δακρύζω. Το ίδιο κι όταν φεύγω. Το όνειρο μου είναι να καταφέρω κάποια στιγμή να μείνω μόνιμα στο νησί. Αυτή είναι μεγάλη μου επιθυμία αλλά και προτεραιότητα.

8. Το γεγονός ότι δεν μένετε εδώ, αλλά στην Αθήνα, πιστεύετε βοήθησε στην εξέλιξη της καριέρας σας;

Φαντάζομαι δεν εννοείτε τη συγγραφή, γιατί ουδέποτε αντιμετώπισα το να γράφω βιβλία σαν επάγγελμα, κι ούτε πρόκειται. Η εργασία μου για πολλά χρόνια ήταν πάνω στην προβολή και διαφήμιση, όπως και στο σχεδιασμό εντύπων. Θεωρήθηκα από τις πιο πετυχημένες σ' αυτό το χώρο. Ναι λοιπόν, από αυτή την άποψη η πρωτεύουσα μου άνοιξε πολλές πόρτες που στην επαρχία δεν υπάρχουν. Μου έδωσε άλλες δυνατότητες και μεγάλες προοπτικές. Η επαρχία και ειδικά πιο παλιά, δεν θα μπορούσε να με καλύψει βιοποριστικά.

Ένας συγγραφέας μπορεί να γράψει παντού και αν αξίζει θα διακριθεί και θα πάρει τη θέση του.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνέντευξη Αμαλία μου. Πολλά φιλά !!!